http://www.ziarullumina.ro/articole;695;1;15189;0;Nicolae-Paulescu-Fara-Dumnezeu-viata-nu-poate-fi-explicata.html

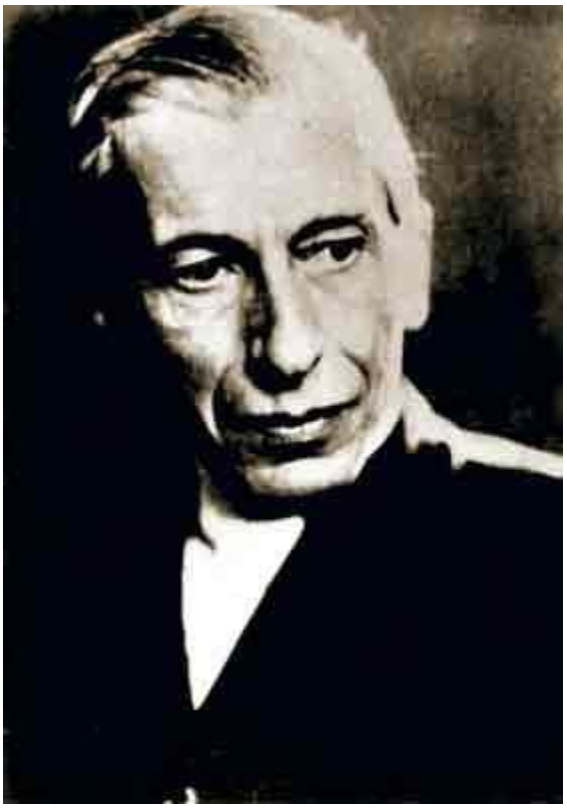

Nicolae Paulescu a combatut cu succes erorile ateismului biologic

Nicolae Paulescu: „Fara Dumnezeu, viata nu poate fi explicata“

Augustin PAUNOIU

Joi, 09 Octombrie 2008

Din pleiada de medici pe care Romania i-a avut la inceputul secolului al XX-lea, doar despre unul s-a spus ca a atins genialitatea. Este vorba de marele fiziolog Nicolae Paulescu, cel care a descoperit insulina. Nascut in Bucuresti, la 30 octombrie 1869, fiul comerciantului Costache Paulescu urmeaza la Paris Facultatea de Medicina, pe care o termina in 1891. Ramas in capitala Frantei inca noua ani, timp in care devine doctor in medicina si in stiinte naturale, obtine mai multe specializari in chimie biologica si fiziologie

generala. Alaturi de Etienne Lancereaux, cel mai cunoscut fiziolog din lume in acea vreme, ii apar mai multe lucrari de medicina, care vor constitui unele dintre tratatele de specialitate editate atunci.

Desi i s-a oferit posibilitatea ramanerii in strainatate, Paulescu s-a intors in tara, unde a continuat munca de cercetare inceputa in Occident. Astfel, in 1921, ilustrul cercetator trimite patru comunicari catre societatea de Biologie din Paris cu privire la descoperirea pancreinei, prima forma de insulina. La o distanta de opt luni, doi tineri si obscuri cercetatori canadieni isi fac publice rezultatele lor in aceeasi directie si primesc premiul Nobel pentru Medicina. Protestele facute catre forurile internationale raman fara raspuns. Doctorul Paulescu va muri in 1931 cu amaraciunea nerecunoasterii muncii sale de o viata.

O straduinta continua pentru alinarea durerii

Cu toate acestea, au existat multi care au apreciat valoarea distinsului medic. Unul dintre fostii sai studenti, Aurel Abramovici, vorbea cu admiratie despre tinuta stralucitului savant roman: „Ca profesor, Paulescu era o figura covarsitoare. Lectiile lui de fiziologie erau extrem de impresionante. Care dintre noi nu a fost cuprins de emotie atunci cand, in fata unei studentimi atente si iubite, evoca existenta dumnezeirii, a acelei forte supreme in care el credea cu o convingere neclintita? Viata lui, pe care o petrecea mare parte in laborator a fost o perseverenta si dezinteresata cercetare a adevarului si o straduinta continua si neobosita pentru alinarea durerilor omenirii. In aceasta punea el tot sufletul, pentru ca o considera suprema tinta a vietii lui.“

La unul dintre cursurile tinute la facultatea de medicina despre rolul spitalului, ca asezamant de tamaduire a suferintelor, si despre medic, ca slujitor al oamenilor, profesorul Paulescu, pornind de la pasajul Evangheliei dupa Matei, capitolul XXV, 36-40: „Bolnav am fost si M-ati cercetat… Intrucat ati facut unuia dintr-acesti frati ai Mei, mai mici, Mie Mi-ati facut,“ se adresa studentilor sai: „Dumnezeu vrea ca iubirea pe care i-o datoreaza oamenii sa se reverse asupra bolnavilor saraci. Toti oamenii, buni sau rai, virtuosi sau viciosi, conationali sau nu, primesc in spital aceleasi ingrijiri, fara sa se tina seama de meritele sau nemernicia lor…“.

„Ingrijiti pe bolnav nu ca pe un frate, ci ca pe Insusi Dumnezeu!“

„Cand veti intra in vreun spital - spunea el discipolilor sai -, dezbracati-va de patimile de cupiditate si de orgoliu, lepadati-va si de trandavie si dati-va cu totul bolnavilor, carora sa le fiti recunoscatori daca, ingrijindu-i, va vor permite sa va instruiti. (…) Urmand preceptele caritatii, ingrijiti pe bolnavul mizerabil, nu ca pe un om, nu ca pe un frate care sufera, ci ca pe Insusi Dumnezeu…“.

Nicolae Paulescu a fost un medic cu tact si deosebit de atent cu pacientii lui. Intr-o zi, pe cand i-a fost adus la consult un bolnav sarac, plin de paduchi, laborantul doctorului, vazand mizeria pe care suferindul o lasase pe pardoseala cabinetului, a exclamat nemultumit, in barba: „Si acesta fu cu paduchi!“ Profesorul a prescris bolnavului reteta in care a infasurat si o suma de bani, a condus pacientul pana la usa, dupa care i-a replicat taios ajutorului sau: „Ia mai taci din gura! Si

nu te apuca ca un nauc sa spui cuiva… sa nu-l umilesti. Cine stie de unde i-a luat?… Bietul om… Parca a vrut el sa-i ia?!“

Conferintele sustinute de fiziologul Paulescu in deschiderea lectiilor de medicina predate in cadrul asezamantului spitalicesc „Betleem“, din Bucuresti erau urmarite cu mare atentie de publicul divers, nu doar de cadrele din spital.

„Medicul trebuie sa fie un apostol al moralei“

Vorbind despre demnitatea profesiei medicale, Paulescu descria portretul ideal al celui chemat sa aline suferintele oamenilor: „Medicul trebuie sa fie, in acelasi timp, un savant care iubeste din tot sufletul stiinta medicala, adica stiinta omului; sa fie o fiinta care se jertfeste pentru altii, pana la moarte; in sfarsit, sa fie un apostol al omenirii, sau mai bine zis un apostol al moralei… Prin profesia sa, medicul devine prietenul si confidentul celor ce sufera, fie ei bogati sau saraci, tineri sau batrani, care-l asculta si se supun prescriptiilor lui. Or, cum un medic instruit cunoaste instinctele - si prin urmare si patimile - ii este usor ca, prin grai si prin exemplu, sa lumineze omenirea si sa-i indrume educatia sociala care combate aceste patimi.“

Scopul vietii nu este cautarea placerii

In natura, instinctele sadite de Dumnezeu la toate palierele de existenta sunt cele care guverneaza viata. Insa, dintre vietuitoarele de pe pamant, doar omul are capacitatea de a transforma instinctele in acte voluntare. De aici, spune Paulescu, „rezulta ca in timp ce animalul, incatusat de instincte, nu se abate niciodata de la legile proprii de subzistenta, omul liber poate sa incalce ceea ce a stabilit Dumnezeu“. Iar pentru ignoranti sau neintelepti, aceasta prerogativa de a-si alege singur modul in care vrea sa traiasca poate deveni ceva mortal. Un astfel de om nu remarca si nu retine din viata decat senzatiile placute care insotesc indeplinirea unui anumit act. Iar aceasta este patima, cautarea exclusiva a placerii. Cand nu se mai urmareste scopul, finalitatea instinctului, atunci ratiunea pentru care sunt savarsite unele fapte dispare, si persoana se afunda in bezna oarba a lipsei de sens, a mortii.

De aceea, Paulescu spune ca doar morala crestina detine remediul patimilor care bantuie sufletele oamenilor.

Medicul care facuse cariera in Franta afirma in lucrarea „Instincte sociale. Patimi si conflicte. Remedii morale“ ca dezordinea si lupta dintre oameni in societate sunt efectele a doua patimi care distrug armonia si pacea in lume: lacomia si dorinta de a domina. Nelinistea si grija pe care omul o manifesta in fata viitorului, ca si placerea pe care o genereaza adunarea fara masura a bogatiilor sunt biruite de vointa omului sprijinita pe porunca lui Hristos: „Nu va adunati comori pe pamant unde moliile le mananca si unde furii le sapa si le fura… Nu va ingrijiti pentru sufletul vostru ce veti manca, nici pentru trupul vostru cu ce va veti imbraca… Cautati mai intai imparatia cerurilor…“.

Pilda unei vieti de apostol

In 1921, Cincinat Pavelescu ii scria de la Paris lui Paulescu: „Tu esti un sfant si ai o minte larga, intarita de o vointa neinduplecata si de o putere de renuntare exceptionala. Dupa tine va ramane o opera intreaga si pilda unei vieti de apostol.“ Acest portret succint schiteaza in cateva tuse figura marelui om de stiinta, descoperitor al insulinei: un profil moral crestin fara pata, dublat de o putere de cercetare stiintifica, ce l-a facut egalul vestitilor medici fiziologi din Occident: Étienne Lancereaux, cel mai mare anatomo-patolog si clinician din epoca, cu care va alcatui Tratatul de medicina, „Julien Huber“ sau „Ernest Scott“.

Apelativul „maestru“, adresat de savantii intregii lumi medicale, ne indreptatesc sa credem ca Paulescu era un nume de referinta in medicina mondiala de la inceputul secolului al XX-lea. Fiziologia, ca disciplina care se ocupa cu studiul fenomenelor vitale, adica cerceteaza mutatiile de energie si materie care se petrec la fiintele vietuitoare, i-a dat posibilitatea sa deduca existenta sufletului si a lui Dumnezeu, ca autor al naturii.

Paulescu infirma teoriile eronate ale ateismului biologic

Desi in epoca adeptii lui Darwin si ai lui Haeckel pareau a fi imbatabili, totusi, Nicolae Paulescu a combatut cu succes erorile ateismului biologic si a conchis ca finalitatea functiilor fiziologice ale organismului uman pretinde in mod logic existenta lui Dumnezeu. Ipoteza generatiei spontanee, care sta la baza teoriei darwiniste, presupune doua elemente: 1) cauza aparitiei vietii a fost la origine combinarea anumitor elemente chimice si 2) formarea substantei vii (viata) a avut loc spontaneu, adica fara nici o alta interventie decat a energiei detinuta de materia elementelor care intra in combinatie. Experienta a demonstrat ca nici o fiinta vietuitoare nu se naste din materia bruta in mod spontan. Profesorul Paulescu citeaza in sprijinul sau o multime de experimente realizate de Spallanzani, Schultze, Schwann sau Louis Pasteur, care resping ipoteza generatiei spontanee ca antistiintifica. „Energia fizico-chimica este incapabila sa efectueze transformarea substantei neinsufletite in substanta vie“, afirma cu tarie fiziologul roman. „Trebuie sa admitem aici interventia unor puteri, altele decat aceasta energie. Asadar, creatia nu este efectul hazardului, adica al unor serii de circumstante intamplatoare, ci al unei vointe, care concepe scopul si dispune mijloacele in vederea realizarii acestui scop. Finalitatea vitala are drept cauza un agent, sufletul, care nu este perceptibil de simturile noastre si difera prin natura sa de energia fizica. Cauza primara a existentei sufletului este Dumnezeu“. In concluzie, Paulescu, la finalul cursului de fiziologie, sublinia: „Viata este efectul a doua cauze imateriale: una, cauza secundara sau sufletul, unica pentru fiecare fiinta vietuitoare; alta, cauza primara sau Dumnezeu, unica pentru totalitatea fiintelor vietuitoare. A demonstra existenta unei cauze prime a vietii, imateriale, unice si infinit intelepte - iata limita sublima la care ajunge fiziologia. Aceasta prima cauza este Dumnezeu. Omul de stiinta nu se poate multumi deci sa zica: „Credo in Deum“ (Cred in Dumnezeu). El trebuie sa afirme: „Scio Deum esse“ (Stiu ca Dumnezeu exista).“